

Samenvatting onderzoek

Digitale vergunningverlening kan de doorlooptijd van bouwvergunningen aanzienlijk verkorten

Door: Haagse Beek organisatieadvies

Korte samenvatting van het onderzoek

Voor de Staat van de Uitvoering is onderzocht hoe digitale vergunningverlening de doorlooptijd van bouwvergunningprocessen substantieel kan verkorten.

Projectontwikkelaars ontwerpen hun bouwprojecten momenteel in 3D (BIM), maar moeten deze ontwerpen omzetten naar 2D, omdat gemeenten dit zo uitvragen voor de vergunningverlening. Bovendien is circa 90% van de aanvragen bij indiening aanvankelijk incompleet.

Internationale voorbeelden laten zien dat de behandeltijd van aanvragen voor bouwvergunningen met 20 tot 50% kan worden verkort door de indiening en de beoordeling hiervan te digitaliseren.

Belangrijkste uitkomsten

Diverse landen, waaronder Finland, Estland, Spanje en Singapore, werken aan de invoering van digitale vergunningverlening. In het BRISE-project in Wenen kunnen architecten via software vooraf een automatische pre-check doen op basisvereisten, waarna de gemeente (semi)automatisch op woningbouwregels en omgevingsregels controleert middels 3D-modellering en AI. Hierbij worden vergunningaanvragen twee keer zo snel afgehandeld als in het reguliere proces.

In Nederland ligt de grootste uitdaging voor digitale vergunningverlening bij de omgevingsregels. Deze omgevingsregels verschillen per gemeente. Bovendien bevatten omgevingsregels veel multi-interpretabele 'open normen' die niet eenvoudig geautomatiseerd beoordeeld kunnen worden.

In Nederland zijn we op de goede weg in het realiseren van landelijke afspraken en oplossingen ten behoeve van digitale vergunningverlening. Via een *digiDeal* werken verantwoordelijke overheden en marktpartijen samen om de randvoorwaarden voor digitale vergunningverlening te realiseren. Daarnaast vindt er, onder coördinatie van de VNG, een pilot plaats waarbij verschillende gemeenten verkennen wat nodig is om tot uitvoering van digitale vergunningverlening te kunnen komen.

Aanbevelingen en tips

Om digitale vergunningverlening te realiseren moeten omgevingsregels zoveel mogelijk '*machine-readable*' worden gemaakt. Dit betekent dat deze regels binair zijn geformuleerd en geen open normen bevatten die enkel handmatig beoordeeld kunnen worden. Hiervoor is het volgende nodig:

- Het uniformeren van nieuwe kaders: nieuwe regels worden *machine-readable* opgesteld.
- Het kiezen van een strategie om te onderzoeken op welke wijze bestaande regels op efficiënte wijze *machine-readable* gemaakt kunnen worden.
- Het ontwikkelen van een beperkt aantal standaarden voor gemeentelijke omgevingsplannen, zodat verschillen tussen gemeenten kleiner worden terwijl de lokale beleidsvrijheid van gemeenten behouden blijft.